

Reģionu komitejas atzinums “Pastiprināta ekonomikas politikas koordinēšana”

(2011/C 42/04)

REĢIONU KOMITEJA

- norāda, ka reformējot Stabilitātes un izaugsmes paktu, nedrīkst ignorēt tā galveno mērķi — veidot tādu ekonomiku, kas dotu stingru pamatu Eiropas Savienības iedzīvotāju labklājībai un radītu vairāk un labākas darba vietas;
- mudina Eiropas Komisiju politiku un instrumentus optimāli piemērot tā, lai iespējami mazinātu budžeta ierobežojumu ietekmi stratēģijas “Eiropa 2020” galvenajās politikas jomās;
- aicina Eiropas Komisiju meklēt risinājumus, kas ļauj palielināt ES iedzīvotāju izpratni par ES centieniem un palīdz stiprināt Eiropas Savienības demokrātisko darbību;
- mudina dalībvalstis piemērot principu par augšupēju atbilstību Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumiem, ar nepieciešamo institucionālo izmaiņu starpniecību budžeta disciplīnas prasības iekļaujot valstu tiesību aktos;
- norāda, ka nav pievērsta pietiekama uzmanība vietējo un reģionālo pašvaldību lomai budžeta pamatnostādņu izstrādē un tā izpildē. Komiteja ierosina tās iesaisti Eiropas pusgada procedūrā, lai varētu sniegt palīdzību, iespējams, paužot viedokli par Eiropas Komisijas ikgadējo ziņojumu par izaugsmi Eiropas Savienībā, kuru izskatīs pavasara Eiropadomes sanāksmē. Ekonomikas politikas koordinācijas mērķi ir jānostiprina, nodrošinot vietējo un reģionālo pašvaldību proporcionālu līdzdalības līmeni, jo īpaši attiecībā uz reģioniem, kuriem ir attiecīgas likumdevēja pilnvaras.

Ziņotājs:	Konstantinos Tatsis kgs (EL, PPE) Dramas, Kavalas un Ksanti prefektūras priekšsēdētājs
Atsauces dokumenti:	Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Centrālajai Bankai, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai – “Pastiprināta ekonomikas politikas koordinēšana” COM(2010) 250 galīgā redakcija Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Centrālajai Bankai, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai – “Ekonomikas politikas koordinēšanas uzlabošana stabilitātei, izaugsmei un nodarbinātībai” COM(2010) 367 galīgā redakcija

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

VISPĀRĒJAS PIEZĪMES

REĢIONU KOMITEJA

1. atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas iniciatīvu izstrādāt dalībvalstu īstenotās ekonomikas politikas koordinēšanas projektu, lai risinātu pasaules ekonomikas krīzes radītās problēmas un vienlaikus piedāvātu līdzekli Eiropas integrācijas sekmēšanai;

2. uzskata, ka Eiropas Komisijas priekšlikums ir pietiekami pamatots un ka tā mērķis ir Lisabonas līgumā paredzēto ekonomikas pārvaldības instrumentu pilnīga un efektīva izmantošana;

3. atbalsta Stabilitātes un izaugsmes pakta nostiprināšanu, lai panāktu labāku atbilstību minētajam paktam un spēcīgāku izaugsmi Eiropas Savienībā un tās reģionos;

4. atzīst, ka saskaņā ar Lisabonas līgumu ES dalībvalstis “ekonomikas politiku uzskata par vispārsvārīgu jautājumu un koordinē to Padomē” (121. pants), vienmēr ievērojot subsidiaritātes principu;

5. norāda, ka reformējot Stabilitātes un izaugsmes pakta, nedrīkst ignorēt tā galveno mērķi — veidot tādu ekonomiku, kas dotu stingru pamatu Eiropas Savienības iedzīvotāju labklājībai un radītu vairāk un labākas darba vietas;

6. uzsver, ka visās reformās, kas tiks pieņemtas, jācenšas panākt vēlamu efektivitātes un demokrātijas līdzsvaru, lai nostiprinātu Eiropas Savienību, un tāpēc iebilst pret tādiem priekšlikumiem kā balsstiesību atņemšana gadījumos, kas nav minēti Līgumos;

7. atzinīgi vērtē to, ka finanšu uzraudzībā galvenā uzmanība atkal tiek pievērsta dalībvalstu budžeta deficītam un valsts parādam, lai novērstu dalībvalstu budžeta disciplīnas turpmāku pasliktināšanos;

8. vienlaikus norāda, ka valstu ekonomikas politiku nepilnīgas saskaņošanas dēļ, piemēram, dalībvalstis ar vāju ekonomiku ievērojami apgrūtina pārmērīgas aizņēmumu procentu likmes;

9. pauž bažas par to, vai Eiropas Komisijas ierosinātie pasākumi, lai atjaunotu Stabilitātes un izaugsmes pakta stingru piemērošanu, ir efektīvi, un atkārtoti uzsver, ka jāievēro proporcionalitātes princips;

10. brīdina, ka paziņojumā minētie daudzie grozījumi sekundārajos tiesību aktos var radīt aizkavēšanos, un aicina dalībvalstis neatkarīgi no šīm izmaiņām nekavējoties ievērot Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumus;

11. pieņem zināšanai Eiropas Komisijas priekšlikumu par pasākumiem, lai nodrošinātu to, ka *euro* zonas dalībvalstis ievēro stabilitātes pakta, un neatbalsta iespējamo Komisijas sākotnējā ierosinājuma pieņemšanu, proti, pārkāpumu gadījumā apturēt kohēzijas politikas, kopējās lauksaimniecības politikas vai kopējās zivsaimniecības politikas ietvaros paredzētā finansējuma piešķiršanu dalībvalstij, jo tas ir pilnīgā pretrunā ar proporcionalitātes principu un vissmagāk skartu mazāk attīstītos reģionus, kuriem strukturālo nepilnību pārvarēšanai ir ļoti vajadzīgas kopīgi finansētās programmas;

12. norāda, ka izklūšanai no krīzes vajadzīgs pasākumu kopums, lai Eiropā vienlaikus ar budžeta reformu atsāktos stabila, līdzsvarota un ilstspējīga izaugsme;

13. atgādina, ka Eiropas integrāciju nevar panākt īsā laikā, jo tas ir pastāvīgas attīstības process, kurā tāda ekonomikas krīze kā pašreizējā var sekmēt radikālas un plašas reformas, kas veicina gan ekonomikas konkurētspēju, gan arī Eiropas Savienības turpmāko virzību;

14. piekrīt, ka budžeta pielāgojumi atbilstīgi paziņojumā minētajām prasībām būtiski ietekmēs daudzas politikas jomas, tostarp reģionālo politiku, sociālo politiku un ar kohēziju un inovāciju saistītās politikas jomas, un tādēļ aicina Eiropas Komisiju nodrošināt, lai budžeta deficīta jautājumus risinātu proporcionālā un līdzsvarotā veidā;

15. mudina Eiropas Komisiju politiku un instrumentus optimāli piemērot tā, lai iespējami mazinātu budžeta ierobežojumu ietekmi stratēģijas "Eiropa 2020" galvenajās politikas jomās;

16. aicina Eiropas Komisiju meklēt risinājumus, kas ļauj palielināt ES iedzīvotāju izpratni par ES centieniem un palīdz stiprināt Eiropas Savienības demokrātisko darbību;

17. uzsver, ka monetārā savienība un *euro* ir ļoti nozīmīgi ES sasniegumi, tai īstenojot vienoto tirgu un nodrošinot labākas iespējas un dzīves apstākļus dažādās dalībvalstīs, un uzskata, ka, pārskatot nosacījumus, būs nepieciešama ļoti rūpīga pieeja, lai minētos sasniegumus saglabātu un nostiprinātu;

18. atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas un dalībvalstu kopīgos centienus, izvirzot dalībvalstu mērķus stratēģijas "Eiropa 2020" ietvaros un nosakot šķēršļus, kas kavē izaugsmi;

19. atkārtoti uzsver vietējo un reģionālo pašvaldību būtisko nozīmi, sekmējot uzņēmējdarbības, apmācības, inovācijas, nabadzības un sociālās atstumtības apkarošanas politiku un aicina dalībvalstis pastiprināt uzraudzības mehānisma reģionālo un vietējo dimensiju, lai tas būtu pietiekami stingrs un uzticams, kā arī pieprasa nodrošināt vietējo un reģionālo pašvaldību iesaistīšanu gan stratēģijas "Eiropa 2020" mērķu noteikšanā, gan attiecīgo politiku īstenošanā;

20. aicina dalībvalstis paātrināt reformas, kuru nepieciešamību radījusi krīze, jo tieši tās palīdzēs veidot spēcīgu un konkurētspējīgu Eiropas Savienību, kad krīze būs beigusies;

EFEKTĪVI UN UZ IZAUGSMI VIRZĪTI PASĀKUMI, LAI SEKMĒTU STABILITĀTES PAKTA NOTEIKUMU IEVĒROŠANU

21. norāda, ka nelīdzsvarota budžeta iemesli var būt vairāki, tāpēc atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas priekšlikumu par valsts parāda padziļinātu kvalitatīvu analīzi. Norādot uz privāto parādu ietekmi, Komiteja atzinīgi vērtē to iekļaušanu minētajā analīzē, vienlaikus uzsverot banku sistēmas nozīmīgumu veselīgā tautsaimniecībā;

22. pauž bažas par to, vai paredzētās sankcijas ir samērīgas un pietiekami efektīvas, un iebilst pret jebkādiem priekšlikumiem par attīstības jomas politikai paredzēto līdzekļu samazināšanu;

23. atgādina, ka kohēzijas politika, kopējā lauksaimniecības un kopējā zivsaimniecības politika ir ES attīstības stūrakmeņi. Apšaubīt to mērķus nebūtu lietderīgi, un tas būtu pretrunā gan ar paziņojuma mērķi, gan ar ES politikas pamatnostādņem. Jebkurā gadījumā attiecīgais finansējums būtu jāpiešķir tikai tad, ja ir gūts apstiprinājums par tā labu pārvaldību, turklāt to nedrīkstētu izmantot nekādiem citiem mērķiem;

24. uzskata: lai gan ir paredzēti aizsardzības pasākumi, uz Eiropas Savienības budžeta līdzekļiem balstītam atbilstības ievērošanas mehānismam, kura mērķis ir nodrošināt, lai dalībvalstis ievēro savas saistības, varētu būt īpaši negatīvas sekas un tas varētu kavēt ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju. Piemērojot paredzētās sankcijas, proti, pārtraucot vai atceļot ES līdzekļu piešķiršanu, finansiālais slogs no centrālās valdības tiktu pārcelts uz reģionālajām un vietējām pašvaldībām, tādējādi katras dalībvalsts sabiedrībai, darba ņēmējiem un uzņēmējiem liekot uzņemties kolektīvu atbildību par attiecīgās dalībvalsts valdības politikas kļūdām. Tādējādi līdzekļu nepiešķiršana negatīvi ietekmēs izaugsmi un pat varētu padziļināt budžeta nelīdzsvarotību, jo attiecīgos pasākumus piemēros dalībvalstīm, kas jau saskaras ar būtiskām finansiālām problēmām;

25. brīdina, ka uz Eiropas Savienības budžeta līdzekļiem balstītu sankciju nenovēršamā pārrobežu ietekme apdraudēs teritoriālo kohēziju un dalībvalstu saistību izpildi;

26. tāpat norāda, ka nesamērīgi stingru sankciju piemērošana mazinās sabiedrības atbalstu Eiropas integrācijai. Tāpēc jāparedz sankcijas, kas nodrošinātu, ka dalībvalstis pilda savus pienākumus un vienlaikus labāk informē sabiedrību par budžeta disciplīnas un struktūrfondu izmantošanas nozīmi valsts politikas efektivitātes uzlabošanā;

27. norāda, ka paredzētajām sankcijām jābūt realizējamām un pārliecinošām, jo tikai tādējādi var nodrošināt jaunā Stabilitātes un izaugsmes pakta legimitāti;

28. aicina Eiropas Komisiju un Padomi izpētīt, kā būtu iespējams ātrāk rīkoties nelīdzsvarota budžeta gadījumā, vienlaikus ievērojot ilgtspējas un proporcionalitātes principus un sankcijas piemērojot pakāpeniski;

29. mudina dalībvalstis piemērot principu par augšupēju atbilstību Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumiem, ar nepieciešamo institucionālo izmaiņu starpniecību budžeta disciplīnas prasības iekļaujot valstu tiesību aktos;

30. uzsver augšupējas pieejas nozīmi arī saistībā ar vietējo un reģionālo pašvaldību lomu resursu labā pārvaldīšanā, ekonomikas politikas īstenošanā, kā arī izaugsmes problēmu ātrā apziņošanā vietējā līmenī;

31. aicina dalībvalstis sekmēt kohēzijai paredzēto līdzekļu pārvaldības lielāku decentralizāciju, lai stiprinātu pārredzamību un atbildību ES līdzekļu izmantošanā. Tikai vietējās un reģionālās pašvaldības pietiekami pārzina vietējās un reģionālās vajadzības, un tikai tās var veikt nepieciešamos uzlabojumus un pielāgojumus. Tādējādi vietējo pašvaldību loma ES līdzekļu pārvaldībā kļūtu skaidrāka;

RŪPĪGA IZAUGSMES KOORDINĒŠANA, AKTĪVI LĪDZDARBOJOTIES REĢIONĀLAJĀM PAŠVALDĪBĀM

32. norāda: lai stiprinātu *euro* un vienoto tirgu, ir jāuzlabo Eiropas kopējā finanšu pārvaldība, piemēram, aizliedzot spekulatīvus darījumus ar valsts parāda segšanai paredzētiem produktiem un darījumiem, kuros iesaistītas nodokļu oāzes;

33. atzinīgi vērtē ideju par vienotas sistēmas, proti, "Eiropas pusgada" izveidi, lai kontrolētu dalībvalstu budžeta procedūras un parāda līmeni, un ierosinājumu uzraudzību attiecināt arī uz makroekonomiskā līdzsvara trūkumu;

34. norāda, ka nav pievērsta pietiekama uzmanība vietējo un reģionālo pašvaldību lomai budžeta pamatnostādņu izstrādē un tā izpildē. Komiteja ierosina tās iesaisti Eiropas pusgada procedūrā, lai varētu sniegt palīdzību, iespējams, paužot viedokli par Eiropas Komisijas ikgadējo ziņojumu par izaugsmi Eiropas Savienībā, kuru izskatīs pavasara Eiropadomes sanāksmē. Ekonomikas politikas koordinācijas mērķi ir jānostiprina, nodrošinot vietējo un reģionālo pašvaldību proporcionālu līdzdalības

līmeni, jo īpaši attiecībā uz reģioniem, kuriem ir attiecīgas likumdevēja pilnvaras;

35. ierosinot instrumentus, kas saistīti ar koordinācijas pasākumiem, būtu jāņem vērā vietējā līmeņa horizontālās politikas un budžeta politikas, kurai ir centrāla nozīme, mijiedarbība, kā arī ilgtermiņa ilgtspējas dimensija un aktīva nodarbinātības politika;

36. uzsver salīdzinošo pārskatu un paraugprakses apmaiņas nozīmīgumu budžeta izstrādē un tā izpildē, tomēr pauž bažas par iespējamu kavēšanos un birokrātiskiem sarežģījumiem, kas varētu rasties, ierosinātos risinājumus ieviešot budžeta izstrādes, pieņemšanas un izpildes procedūrā;

37. uzskata, ka nepieciešamās ekonomiskās attīstības sasniegšanai Eiropas Savienības dalībvalstīs ir jāievieš strukturālas reformas daudzās jomās, tostarp budžeta disciplīnas un valsts finanšu kontroles politikā, zināšanu un inovācijas politikā, visneaizsargātāko sabiedrības grupu aizsardzībā sociālās politikas ietvaros, konkurences politikā un sabiedrisko pakalpojumu efektivitātes nodrošināšanas politikā. Tādēļ Komiteja mudina dalībvalstis noteikt tālejošus mērķus attiecībā uz stratēģiju "Eiropa 2020" un aicina Padomi ievērojami palielināt Eiropas Savienības budžetu, lai pieejamie līdzekļi būtu atbilstīgi izvirzītajiem mērķiem;

38. ar interesi gaida Eiropas Komisijas tiesību aktu priekšlikumus un rūpīgi izskatīs to ietekmi uz dalībvalstu reģionālajām un vietējām pašvaldībām.

Briselē, 2010. gada 1. decembrī

Reģionu komitejas
priekšsēdētāja
Mercedes BRESSO